

USTAWA O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII

Komentarz

redakcja naukowa **Andrzej Ważny**
Wojciech Kotowski, Bolesław Kurzępa, Andrzej Ważny

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

WYDANIE **2**

USTAWA O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII

Komentarz

redakcja naukowa **Andrzej Ważny**

Wojciech Kotowski, Bolesław Kurzępa, Andrzej Ważny

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

WYDANIE **2**

Stan prawny na 27 kwietnia 2019 r.

Wydawca
Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący
Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne i łamanie
Violet Design Wioletta Kowalska

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Poszczególne rozdziały opracowali:

Wojciech Kotowski – 3, 4, 4a, 8

Bolesław Kurzępa – 5, 6, 6a, 7

Andrzej Ważny – 1, 2

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2019

ISBN 978-83-8160-600-4
2. wydanie

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Wstęp	13
Ustawa z 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii	17
Rozdział 1	
Przepisy ogólne	19
Art. 1. [Zakres regulacji]	19
Art. 2. [Przeciwdziałanie narkomanii]	29
Art. 3. [Zastosowanie przepisów do produktów i substancji]	37
Art. 4. [Słowniczek]	39
Rozdział 2	
Podmioty realizujące zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii	65
Art. 5. [Zakres podmiotowy przeciwdziałania narkomanii]	65
Art. 6. [Zadania Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii]	81
Art. 7. [Narodowy Program Zdrowia]	86
Art. 8. (uchylony)	87
Art. 9. [Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii]	88
Art. 10. [Zadania gminy]	92
Art. 11. [Obowiązek informacyjny]	94
Art. 12. [Rada ds. Przeciwdziałania Narkomanii]	95
Art. 13. [Powoływanie, skład, terminy posiedzeń Rady]	96
Art. 14. [Przyczyny odwołania członka Rady]	96
Art. 15. [Zadania Rady]	97
Art. 16. [Posiedzenia Rady]	97
Art. 17. [Zespoły robocze]	98
Art. 18. [Prawo zwrotu kosztów podróży]	98
Art. 18a. [Zespół ds. oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych]	102
Art. 18b. [Zadania Zespołu]	104

Art. 18c. [Brak wynagrodzenia, zwrot kosztów podróży]	106
Art. 18d. [Powoływanie ekspertów]	109

Rozdział 3

Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna	110
Art. 19. [Zakres działalności]	110
Art. 20. [Zakaz reklamy i promocji]	114
Art. 21. [Promocja zdrowia psychicznego]	125
Art. 22. [Działania prewencyjno-edukacyjne]	142
Art. 23. [Badania naukowe]	147
Art. 24. [Zadania szkoleniowe]	148
Art. 24 ¹ . [Obowiązek zgłoszenia badań]	150
Art. 24a. [Zakres czynności operacyjno-rozpoznawczych]	157
Art. 24b. [Współpraca z krajowym biurem]	160

Rozdział 4

Postępowanie z osobami uzależnionymi	169
Art. 25. [Dobrowolność leczenia]	169
Art. 26. [Uprawnienia w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji]	170
Art. 27. [Tryb udzielania certyfikatów]	173
Art. 27a. [Dofinansowywanie szkoleń]	181
Art. 28. [Leczenie substytucyjne]	182
Art. 29. [Leczenie w zakładach karnych i poprawczych oraz schroniskach]	188
Art. 30. [Przymusowe leczenie niepełnoletniego]	192

Rozdział 4a

Zgłaszanie zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną	193
Art. 30a. [Dokonywanie zgłoszeń zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną]	193

Rozdział 5

Prekursory, środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne	195
Art. 31. [Podział środków odurzających]	195
Art. 32. [Podział substancji psychotropowych]	199
Art. 33. [Dopuszczalność używania środków odurzających oraz substancji psychotropowych]	203
Art. 33a. [Warunki zastosowania konopi jako surowca farmaceutycznego]	204
Art. 33b. [Wniosek na wykorzystanie konopi jako surowca farmaceutycznego]	206
Art. 33c. [Treść i forma wniosku]	212
Art. 33d. [Wytwarzanie surowca farmaceutycznego z konopi]	212

Art. 34. [Legalne posiadanie środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1]	213
Art. 35. [Wytwarzanie, przetwarzanie lub przerabianie środków odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów kategorii 1]	219
Art. 36. [Zezwolenie na zbiór mlecza makowego i opium z maku oraz ziela lub żywicy konopi i sporządzanie wyciągów ze słomy makowej]	231
Art. 37. [Obrót międzynarodowy i wewnątrzspółnotowy środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, słomą makową oraz prekursorami kategorii 1]	235
Art. 38. [Obowiązek udzielania informacji o prekursorach]	244
Art. 39. [Tryb udzielania i cofania zezwolenia na wytwarzanie, przetwarzanie i przerób środków odurzających i substancji psychotropowych]	248
Art. 40. [Zasady obrotu hurtowego środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi oraz prekursorami kategorii 1]	255
Art. 40a. [Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu oraz wprowadzenia do obrotu nowej substancji psychoaktywnej]	265
Art. 40b. [Deklaracja zastosowania nowej substancji psychoaktywnej]	269
Art. 40c. [Przekazywanie corocznych informacji inspektorowi do spraw substancji chemicznych]	270
Art. 40d. [Nadzór nad nowymi substancjami psychoaktywnymi]	271
Art. 41. [Obrót detaliczny środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i prekursorami]	272
Art. 42. [Dozwolone posiadanie niektórych preparatów zawierających środki odurzające lub substancje psychotropowe]	277
Art. 43. [Obowiązek składania sprawozdań]	284
Art. 44. [Nadzór nad wytwarzaniem, przetwarzaniem, przerabianiem, przywozem, dystrybucją, obrotem i niszczeniem albo stosowaniem w celu prowadzenia badań naukowych środków odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów kategorii 1]	286
Art. 44a. [Odpowiednie stosowanie do kontroli przepisów ustawy – Prawo przedsiębiorców]	304
Art. 44b. [Zakaz wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych] ...	314
Art. 44c. [Tryb postępowania w stosunku do ujawnionych środków zastępczych]	315
Art. 44d. [Zajęcie przesyłki przez organ celny]	319
Art. 44e. [Uznanie substancji będącej jednocześnie środkiem odurzającym i nową substancją psychoaktywną albo substancją psychotropową za środek odurzający bądź substancję psychotropową]	320
Art. 44f. [Wykaz substancji psychotropowych, środków odurzających i nowych substancji psychoaktywnych]	320

Rozdział 6

Uprawa maku i konopi	322
Art. 45. [Cele legalnej uprawy maku i konopi włóknistych]	322
Art. 46. [Warunki legalnej uprawy i skupu maku i konopi]	323
Art. 47. [Tryb wydawania zezwolenia na uprawę maku lub konopi włóknistych]	328
Art. 48. [Obowiązki prowadzącego uprawę maku]	331
Art. 49. [Wyłączenie stosowania przepisów dotyczących niszczenia słomy makowej i resztek poźniwnych maku]	332
Art. 50. [Nadzór nad uprawami maku i konopi włóknistych]	334
Art. 51. [Konsekwencje stwierdzenia prowadzenia upraw maku i konopi włóknistych niezgodnie z wymogami]	335
Art. 52. [Zadania zlecone gminie]	336

Rozdział 6a

Kara pieniężna	337
Art. 52a. [Kara pieniężna za wytwarzanie lub wprowadzanie do obrotu środka zastępczego]	337

Rozdział 7

Przepisy karne	342
Art. 53. [Nielegalne wytwarzanie, przetwarzanie albo przerabianie środków odurzających lub substancji psychotropowych bądź przetwarzanie słomy makowej]	342
Art. 54. [Przysposabianie przyrządów służących do nielegalnej produkcji środków odurzających, substancji psychotropowych lub nowych substancji psychoaktywnych oraz karalne przygotowanie]	356
Art. 55. [Nielegalny obrót międzynarodowy i wewnątrzspółnotowy środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi, nowymi substancjami psychoaktywnymi lub słomą makową]	362
Art. 56. [Nielegalne wprowadzenie do obrotu lub uczestniczenie w obrocie środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi, nowymi środkami psychoaktywnymi lub słomą makową]	378
Art. 57. [Karalne przygotowanie do przestępstw z art. 55 i 56]	395
Art. 58. [Udzielanie, ułatwianie lub nakłanianie innej osoby do użycia środka odurzającego albo substancji psychotropowej]	397
Art. 59. [Udzielanie, ułatwianie użycia albo nakłanianie do użycia środka odurzającego, substancji psychotropowej lub nowej substancji psychoaktywnej w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej]	408
Art. 60. [Niezawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 56, 58 lub 59]	431
Art. 61. [Nielegalny obrót prekursorami]	434

Art. 62. [Nielegalne posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych]	438
Art. 62a. [Warunki umorzenia postępowania]	456
Art. 62b. [Posiadanie nowych substancji psychoaktywnych]	459
Art. 63. [Nielegalna uprawa maku, konopi lub krzewu koki]	460
Art. 64. [Kradzież środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych, mlecza makowego lub słomy makowej]	464
Art. 65. [Nielegalna uprawa maku niskomorfinowego lub konopi włóknistych]	466
Art. 66. [Nielegalny obrót prekursorami]	468
Art. 67. [Niedopełnienie obowiązku ewidencji]	469
Art. 68. [Nielegalna reklama lub promocja substancji psychotropowych, środków odurzających, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych]	471
Art. 69. [Tryb orzekania w sprawach o czyn z art. 65–67]	474
Art. 70. [Przepadki przedmiotów przestępstwa i nawiązka]	476
Art. 70a. [Tryb zbierania informacji o sprawcy uzależnionym od narkotyków]	482
Art. 71. [Postępowanie w przedmiocie leczenia lub rehabilitacji osób uzależnionych]	484
Art. 72. [Zawieszenie postępowania przygotowawczego przez prokuratora]	493
Art. 73. [Zawieszenie postępowania sądowego]	495
Art. 73a. [Przerwa w odbywaniu kary przez skazanego uzależnionego]	496
Art. 74. [Wyłączenie stosowania art. 93a § 1 pkt 1–3 k.k.]	498

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe	500
Art. 75. [Wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi]	500
Art. 76. [Państwowa Inspekcja Sanitarna]	500
Art. 77. [Opłata skarbową]	503
Art. 78. [Substancje i preparaty chemiczne]	503
Art. 79. [Prawo farmaceutyczne]	504
Art. 80. [Swoboda działalności gospodarczej]	507
Art. 81. [Opieka zdrowotna]	508
Art. 82. [Dotychczasowe zezwolenia]	509
Art. 83. [Zezwolenia na leczenie substytucyjne]	510
Art. 84. [Kontraktacja maku i konopi]	510
Art. 85. [Certyfikaty]	511
Art. 86. [Obowiązek szkoleniowy]	511
Art. 87. [Zakres szkoleniowy]	511
Art. 88. [Przejęcie praw i majątku Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii]	512

Art. 89. [Zachowanie mocy aktów wykonawczych]	512
Art. 90. [Utrata mocy dotychczasowej ustawy]	513
Art. 91. [Data wejścia w życie]	513

Załączniki

Załączniki nr 1–2. (uchylone)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 17.08.2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych	515
Literatura	557

Wykaz skrótów

Źródła prawa

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.)
- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1600 ze zm.)
- k.k.s. – ustawa z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1958 ze zm.)
- k.k.w. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2018 r. poz. 652 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze sprost. i zm.)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.)
- k.p.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1987 ze zm.)
- k.p.w. – ustawa z 24.08.2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2018 r. poz. 475 ze zm.)
- k.w. – ustawa z 20.05.1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2018 r. poz. 618 ze zm.)
- p.p.s.a. – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1302)
- pr. farm. – ustawa z 6.09.2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2019 r. poz. 499)
- pr. przed. – ustawa z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. poz. 646 ze zm.)
- rozporządzenie 273/2004 – rozporządzenie (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z 11.02.2004 r. – w sprawie prekursorów narkotykowych (Dz.Urz. UE L 47, s. 1, ze zm.)
- rozporządzenie 111/2005 – rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005 z 22.12.2004 r. określające zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi (Dz.Urz. UE L 22 z 2005 r., s. 1, ze zm.)

- u.d.p.p.w. – ustawa z 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688)
- u.KAS – ustawa z 16.11.2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 768 ze zm.)
- u.PIS – ustawa z 14.03.1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2019 r. poz. 59)

Czasopisma i inne publikatory

- Biul. PK – Biuletyn Prawa Karnego
- Biul. SN – Biuletyn Sądu Najwyższego
- GSP – Gdańskie Studia Prawnicze
- KZS – Krakowskie Zeszyty Sądowe
- LEX – serwis informacji prawnej LEX
- NKPK – Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego
- ONSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
- OSA – Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
- OSN – Orzecznictwo Sądu Najwyższego
- OSNKW – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
- OSNPG – Orzecznictwo Sądu Najwyższego, wydawnictwo Prokuratury Generalnej
- OSNwSK – Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
- OSP – Orzecznictwo Sądów Polskich
- OTK-A – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Zbiór Urzędowy, Seria A
- Pal. – Palestra
- PiP – Państwo i Prawo
- PPiA – Problemy Prawa i Administracji
- Prok. i Pr. – Prokuratura i Prawo
- PS – Przegląd Sądowy
- WPP – Wojskowy Przegląd Prawniczy

Inne skróty

- ETPC – Europejski Trybunał Praw Człowieka
- PIS – Państwowa Inspekcja Sanitarna
- SA – Sąd Apelacyjny
- SN – Sąd Najwyższy
- SO – Sąd Okręgowy
- UE – Unia Europejska

Wstęp

Narkomania jest zjawiskiem powszechnie znanym i niemal na trwałe wpisała się w krajobraz życia ludzkiego. Podobno jest prawie tak stara jak człowiek, co oznacza, że istniała niemal od początków ludzkości. Dopiero jednak w XX w. problem ten rozwinął się tak dalece, że zaczęto się go naprawdę obawiać. Według encyklopedii Gutenberga narkomania to: „używanie nielegalnie zdobytych narkotyków lub legalnie przepisanych leków w sposób odbiegający od dopuszczalnej praktyki medycznej w celu odurzenia się. Uależnienia tego cechami są: niepohamowana chęć lub przymus dalszego przyjmowania środka i zdobycia go za wszelką cenę; tendencja do zwiększania dawek; psychiczne i na ogół fizyczne uzależnienie od jego działania; upośledzający wpływ na jednostkę i społeczeństwo. Z zaburzeń psychicznych występujących u osób narkotyzujących się wymienia się: degradację osobowości, stany depresyjne, próby samobójcze, zaburzenia seksualne, halucynozy”¹. Trudno odmówić racji i precyzji zaprezentowanej definicji.

Nie może rodzić jakichkolwiek wątpliwości fakt, że narkomania jest zagrożeniem nie tylko dla narkomanów, lecz także dla ich najbliższego, a nawet dalszego środowiska. Jednym ze sposobów przeciwdziałania narkomanii jest zakładanie ośrodków profilaktyki uzależnień. Osoby pracujące w takich instytucjach powinny często odwiedzać szkoły, zaczynając od najmłodszych klas, i prowadzić zajęcia ukierunkowane na metody obrobienia się przed zgubnym nałogiem związanym z używaniem narkotyków. Osoby prowadzące określone zajęcia muszą być profesjonalistami – nie ma tu wszakże miejsca na improwizację. W toku zajęć powinno się mówić nie tylko o zagrożeniach, jakie niosą ze sobą narkotyki, lecz także – a może przede wszystkim – należy wskazywać drogę właściwego rozwoju psychofizycznego oraz korzyści z tym związane. Jakie są to korzyści? Takie, że umysł rozwija się prawidłowo, człowiek rozwija się intelektualnie, nie ma problemów z nauką, osiąga sukcesy, a wreszcie uszczęśliwia najbliższe osoby i ma zdrowe potomstwo. Są to niewymierne korzyści rodzące się tylko w warunkach akceptacji zdrowego stylu życia. Dzięki nim pokonamy stres i rozwiniemy samokrytycyzm, który prowadzi do wyboru drogi właściwej i jedynej, a więc bez środków odurzających.

¹ *Wielka ilustrowana encyklopedia powszechna*, Kraków 1929–1938.

Z narkomanią spotykamy się, niestety, wszędzie: w szkole, na ulicy, w domu. Niektórzy z nas boją się jej, dla innych stanowi ona nieodparty smak zakazanego owocu. W wielu domach – wiadomo z kontaktów międzyludzkich – narkomania jest stale tematem, którego nie należy poruszać z prostego powodu, aby nie rozbudzać w dziecku zainteresowania, które będzie prowadziło do nadmiernej ciekawości skutkującej próbą zetknięcia się z narkotykiem. Nie zawsze jest to słuszna metoda działania rodziców. Chodzi o to, że niewiedza ta służy najlepiej producentom i handlarzom narkotyków. Z łatwością udaje się im przekonać nieświadomego nastolatka do kupna środka odurzającego. Wystarczy roztoczyć przed nim wizję ogromnych korzyści, jaką jest m.in. poprawa samopoczucia występująca po zażyciu danej substancji oraz nabranie pewności siebie. Handlarze nie wspominają jednak o kosztach, nie mówią o uzależnieniu i o złudzeniach, które tylko zabijają. Ich celem jest uzyskanie możliwie największych pieniędzy. Są przy tym wyzuci z jakichkolwiek wyrzutów sumienia, a więc nie dbają o konsekwencje wynikające ze szkód, jakie wyrządzili.

Za słuszną należy uznać decyzję o ustanowieniu 26 czerwca Międzynarodowym Dniem Zapobiegania Narkomanii. W tym dniu, w wielu miejscowościach, odbywają się koncerty i happeningi, w których młodzież chce zmanifestować swój sprzeciw wobec zagrożeń, jakie niosą narkotyki. Dla dzieci przygotowywane są gry, zabawy i konkursy: malarskie, sprawnościowe, wiedzy o życiu, poprawnej mowy itp., a także zgadywanki, piosenki solowe i grupowe, tańce, zabawa w pociąg. Dla dorosłych organizowane są konferencje, na które zaprasza się wielu ważnych i znakomitych gości. Istotne jest wypowiedanie się m.in. na takie tematy jak: rodzina w profilaktyce uzależnień, wpływ środowiska rodzinnego na orientację życiową dzieci i młodzieży, odbiór oddziaływań profilaktycznych przez młodzież (brzmi to pretensjonalnie, lecz ma sens), jak rozpoznać narkomanię we wczesnym stadium, a także do kogo zwrócić się z prośbą o pomoc.

Kolejnym sposobem przeciwdziałania jednemu z największych problemów społecznych jest wydawanie czasopism i książek poświęconych temu tematowi. Ma ono na celu pokazanie zagubionym opiekunom i rodzicom, co należy uczynić, to znaczy: jak rozpoznać, że twoje dziecko używa narkotyków i jaki jest to rodzaj środka odurzającego, w jaki sposób pokierować leczeniem uzależnionego dziecka – nawet wtedy, gdy ono samo nie chce współpracować i nie życzy sobie żadnych ingerencji w jego „prywatne” sprawy, jak pomóc dziecku w trakcie terapii, a także później, kiedy już wraca do zdrowia, jak pomóc zrozpaczonym i zagubionym rodzicom. Celem każdej takiej książki, czasopisma czy broszury jest nie tylko podnoszenie na duchu strapiionych rodziców i nauczycieli, lecz przede wszystkim udostępnienie potrzebnej wiedzy, dzięki której będą mogli uwolnić się od poczucia winy i niekompetencji, pomóc dziecku, a czasem nawet – uratować życie. Z reguły są w nich także zamieszczone aktualne adresy instytucji, do których w każdej chwili rodzice i nauczyciele mogą się zwrócić po poradę lub skierować dziecko po pomoc i na leczenie.

Ostatnim sposobem jest detoksykacja. W stosunku do nieletnich obowiązuje przymusowe leczenie. Powinno jednak ustawowo dotyczyć *de lege ferenda* również dorosłych. Nie chodzi przecież o ograniczanie praw obywateli, ale uzdrowienie naszego społeczeństwa.

Prawo powinno traktować omawiane zagadnienie priorytetowo. W przeciwdziałanie zjawisku narkomanii trzeba zaangażować wszystkie możliwe siły: Policji, Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, a nawet straży gminnej (miejskiej).

Komentowana ustawa została uchwalona 29.07.2005 r. Była wielokrotnie zmieniana, by doczekać się tekstu jednolitego, opublikowanego 29.05.2018 r., którego ogłoszenie nie powoduje zmiany treści normatywnej ustawy. Jest oczywiste, że nowelizacje były podyktowane potrzebą znalezienia lekarstwa na powstrzymanie tego rozwijającego się do niebezpiecznych rozmiarów zjawiska.

Ostatnia nowelizacja ustawy była niezbędna ze względu na pilną potrzebę wdrożenia kolejnych działań ograniczających zjawisko wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, w tym wynikających z przyjęcia na poziomie Unii Europejskiej nowych rozwiązań prawnych umożliwiających objęcie nowych substancji psychoaktywnych procedurą oceny zagrożeń na poziomie Unii Europejskiej i procedurą poddania danej substancji środkom kontroli i sankcjom karnym takim samym, jak przewidziane w prawie krajowym wobec substancji psychotropowych (narkotyków). Zostało to również uwzględnione w odnośniku drugim do projektu ustawy² oraz w zmianie art. 1 ustawy przez odesłanie do odpowiedniego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady.

Zmiany te zostały wprowadzone ogłoszonymi w dniu 21.11.2017 r. następującymi aktami:

- 1) rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2101 z 15.11.2017 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1920/2006 w zakresie wymiany informacji, systemu wczesnego ostrzegania oraz procedury oceny zagrożeń w odniesieniu do nowych substancji psychoaktywnych (Dz. Urz. UE L 305, s. 1);
- 2) dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2103 z 15.11.2017 r. zmieniającą decyzję ramową Rady 2004/757/WSiSW w celu włączenia nowych substancji psychoaktywnych do definicji narkotyku i uchylającą decyzję Rady 2005/387/WSiSW (Dz. Urz. UE L 305, s. 12).

² Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, VIII kadencja, druk sejm. nr 2746.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii jest tak skonstruowana, że jeżeli wszystkie podmioty, które zostały w niej wymienione jako zobowiązane do wykonania określonych czynności, wykonywałyby je sumiennie i z najwyższą starannością, to problem narkomanii w naszym kraju przestałby być jakimkolwiek dylematem.

Mamy nadzieję, że w realizacji zamysłu skutecznego przeciwdziałania narkomanii pomoże ten komentarz.

Autorzy

USTAWA

z 29.07.2005 r.

o przeciwdziałaniu narkomanii

(tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1030; zm.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1490, poz. 1669)

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres regulacji]

Ustawa określa:

- 1) zasady i tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania narkomanii;
 - 2) zadania i uprawnienia organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania naruszeniom prawa dotyczącego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, prze-robu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narko-manii;
 - 3) organy lub podmioty właściwe do wykonania:
 - a) rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 273/2004 z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych (Dz. Urz. WE L 047 z 18.02.2004), zwanego dalej „rozporządzeniem 273/2004”;
 - b) rozporządzenia (WE) Rady nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi (Dz. Urz. WE L 22 z 26.01.2005, str. 1; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne z 2005 r., t. 48, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem 111/2005”;
 - c) rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1920/2006 z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 1, z późn. zm.);
 - 4) kary za nieprzestrzeganie przepisów ustawy i rozporządzeń wymienionych w pkt 3.
1. Rola, waga i znaczenie komentowanej ustawy są niezaprzeczalne. Chodzi jednak o to, że żadne, nawet najbardziej precyzyjne regulacje prawne zawierające przepisy, które – z natury rzeczy – powinny stanowić skuteczną barierę odstraszącą i tym samym eliminującą rozwój narkomanii, w istocie nie są wystarczające.

2. Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, przyjmując rozporządzenie wymienione w pkt 3 lit. a art. 1 ustawy, uwzględniły Konwencję Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego handlu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, sporządzoną w Wiedniu dnia 20 grudnia 1988 r. (Dz.U. z 1995 r. Nr 15, poz. 69), która została przyjęta przez Wspólnotę Europejską decyzją Rady 90/611/EWG z 22.10.1990 r. (Dz.Urz. WE L 326, s. 56). Wymogi art. 12 Konwencji Narodów Zjednoczonych dotyczące handlu prekursorami (tj. substancjami często używanymi do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych) są spełniane w odniesieniu do wymiany handlowej między Wspólnotą a państwami trzecimi na skutek przyjęcia rozporządzenia Rady (EWG) nr 3677/90/EWG z 13.12.1990 r. ustanawiającego środki, które powinny być podjęte w celu uniemożliwienia wykorzystywania niektórych substancji do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych (Dz.Urz. WE L 357, s. 1). Rozporządzenie zostało zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1232/2002 z 9.07.2002 r. (Dz.Urz. WE L 180, s. 5).
3. Substancjami sklasyfikowanymi są:

Kategoria 1

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
1-fenylo-2-propanon	Fenylacetone	2914 31 00	103-79-7
Kwas N-acetyloantranilowy	Kwas 2-acetamido-benzoesowy	2924 23 00	89-52-1
Izosaftrol (cis + trans)		2932 91 00	120-58-1
3,4 metyleno-metylenodiosy-fenylopropan-2-on	1-(1, 3-benzodiosol-5-yl)propan-2-on	2932 92 00	4676-39-5
Piperonal		2932 93 00	120-57-0
Saftrol		2932 94 00	94-59-7
Efedryna		2939 41 00	299-42-3
Pseudoefedryna		2939 42 00	90-82-4
Norefedryna		dawny 2939 44 00	14838-15-4
Ergometryna		2939 61 00	60-79-7
Ergotamina		2939 62 00	113-15-5
Kwas lizergowy		2939 63 00	82-58-6
(1R,2S)-(-)-chloroefedryna		2939 99 00	110925-64-9
(1S,2R)-(+)-chloroefedryna		2939 99 00	1384199-95-4
(1S,2S)-(+)-chloropseudoefedryna		2939 99 00	73393-61-0

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
(1R,2R)-(-)-chloropseudo-efedryna		2939 99 00	771434-80-1
Alfa-fenylacetyloacetonitryl		NS 2926 90 95	4468-48-8
Formy stereoisomeryczne substancji wymienionych w tej kategorii, niebędące katyną ⁽³⁾ w każdym przypadku, gdy występowanie takich form jest możliwe.			
Sole substancji wymienionych w tej kategorii, niebędące solami katyny w każdym przypadku, gdy istnienie takich soli jest możliwe.			

⁽¹⁾ Dz.Urz. WE L 290 z 2002 r., s. 1.

⁽²⁾ Numer CAS oznacza numer ewidencyjny nadany przez Chemical Abstract Service, będący unikalnym identyfikatorem cyfrowym, innym dla każdej substancji oraz jej struktury. Numer CAS jest odmienny dla każdego izomeru oraz każdej soli każdego izomeru. Należy rozumieć, że numery CAS dla soli substancji wymienionych powyżej będą się różniły od numerów tu podanych.

⁽³⁾ Nazywaną również (+) – norpseudoefedryną, kod NS 2939 43 00, nr CAS 492-39-7.

Kategoria 2

Podkategoria 2A

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Bezwodnik octowy		2915 24 00	108-24-7
Sole substancji wymienionych w tej kategorii w każdym przypadku, gdy ich istnienie jest możliwe.			

Podkategoria 2B

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Kwas fenyllooctowy		2916 34 00	103-82-2
Kwas antranilowy		2922 43 00	118-92-3
Piperydyna		2933 32 00	110-89-4
Nadmanganian potasu		2841 61 00	7722-64-7
Sole substancji wymienionych w tej kategorii w każdym przypadku, gdy ich istnienie jest możliwe.			

⁽¹⁾ Dz.Urz. WE L 290 z 2002 r., s. 1.

⁽²⁾ Numer CAS oznacza numer ewidencyjny nadany przez Chemical Abstracts Service, będący niepowtarzalnym identyfikatorem cyfrowym dla każdej substancji i jej struktury. Numer CAS jest odmienny dla każdego izomeru oraz dla każdej soli każdego izomeru. Należy rozumieć, że numery CAS dla soli substancji wymienionych powyżej będą się różniły od numerów tu podanych.

W publikacji szczegółowo zaprezentowano m.in.:

- penalizację posiadania, obrotu, wytwarzania substancji psychotropowych, środków odurzających i substancji psychoaktywnych,
- postępowanie z osobami uzależnionymi,
- zakres zadań podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii,
- prowadzenie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej.

Nowe wydanie komentarza zawiera omówienie m.in. ostatniej ważnej zmiany do ustawy dotyczącej penalizacji czynów związanych z posiadaniem, produkcją oraz dystrybucją tzw. dopalaczy. Nowelizacja ta wprowadziła m.in.:

- obowiązek zgłaszania do Państwowej Inspekcji Sanitarnej przypadków zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną,
- kary za posiadanie znacznych ilości dopalaczy w wysokości do trzech lat więzienia oraz za handel nimi do lat dwunastu.

W książce znajduje się ponadto wykaz środków odurzających i substancji psychotropowych.

Komentarz będzie pomocny w pracy prokuratorów, sędziów, adwokatów, radców prawnych.

Wojciech Kotowski – sekretarz redakcji miesięcznika „Prokuratura i Prawo”; redaktor naczelny czasopism „Przedsiębiorstwo i Prawo” i „Paragraf na Drodze”; członek rady naukowej miesięcznika „Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych”; autor ponad 100 publikacji książkowych, w tym komentarzy do: Prawa o ruchu drogowym (Warszawa 2011), Kodeksu wykroczeń (Warszawa 2009), ustawy o Policji (Warszawa 2012) oraz opracowania *Problematyka wypadków drogowych* (Warszawa 2016).

Bolesław Kurzępa – doktor nauk prawnych; adwokat; adiunkt na Wydziale Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej; redaktor naczelny miesięcznika „Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych”, a także redaktor miesięcznika „Orzecznictwo Sądowe w Sprawach Gospodarczych”; autor publikacji książkowych, komentarzy oraz ponad 350 artykułów, głos i recenzji z zakresu prawa karnego i innych dziedzin prawa.

Andrzej Ważny – doktor nauk prawnych, profesor Europejskiej Wyższej Szkoły Prawa i Administracji; adwokat; członek rady naukowej czasopism „Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych”, „Przedsiębiorstwo i Prawo” i „Młoda Palestra”; autor ponad 100 publikacji, w tym komentarzy, zwłaszcza z zakresu postępowania karnego.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

